

Ibrahim Baylan: Tal på SKGS energikonferens om Energikommissionen och basindustrin

Talare
Ibrahim Baylan
Energiminister

Datum
22 april 2015

Plats
Stockholm

1 Låt mig börja med att tacka för inbjudan.

Svensk basindustri är väldigt viktig för vårt land. Den är det idag och den kommer att fortsätta vara det imorgon. Det har av och till förts en diskussion
5 om huruvida Sverige ska satsa på tjänstesektorn och om industrin tillhör gårdagen eller inte. Jag menar att den diskussionen är fullständigt meningslös. Sverige behöver både ha en aktiv och levande tjänstesektor men behöver i allra högsta grad också vara en framstående industrination. Vi ska ha en tillverkningsindustri som både genererar jobb, tillväxt och exportintäkter. Så är
10 det idag och så ska det vara också imorgon.

En grundförutsättning för att det ska kunna vara så är att vi kan säkra tillgången på energi och el till konkurrenskraftiga priser för en lång tid framöver. Det är en utav de viktigaste utgångspunkterna för regeringen och för
15 Energikommissionens arbete. Vår basindustri, inte minst pappers och massaindustrin, är idag och kommer också fortsätta att vara en stor användare av energi och el.

Den andra utgångspunkten är vår tids ödesfråga: den globala uppvärmningen
20 och klimatfrågan. Vi måste fortsätta att arbeta med att se till att vi har tillgång till energi och el. Oavsett när det är på året. Oavsett när det är på dygnet. Men vi måste göra det på ett sådant sätt att vi inte förstör den miljö och det klimat som vi alla är beroende av. Och jag skulle också säga, utan att ta i, så har Sverige väldigt goda förutsättningar för att göra både och samtidigt.

25 Vi har väldigt goda förutsättningar därför vi är ett land med mycket vatten. Vi utnyttjar redan idag väldigt mycket av det till att generera el. Vattenkraften har under lång tid varit ryggraden i svensk energi- och elsektor och kommer också fortsatt att vara det. Det blåser mycket i det här landet –

ibland kan man känna lite för mycket – och det gör det egentligen året om oavsett tidigare diskussioner. Det är till och med soligare än man kan tro – fast ibland särskilt under vintermånaderna kan man sakna solen. Men det visar sig att det är ungefär lika många soltimmar här som i norra Tyskland. Lägg därtill
35 att vi har ett hållbart skogsbruk, levande skogsindustri som har möjliggjort att vi utnyttjar skogen till skogsprodukter, restprodukter och till att generera ca 140 kilowattimmar energi – framför allt värme.

Skogsindustrin fungerar så pass bra att trots att vi använder mer biomassa än någonsin tidigare så har vi fortfarande nettotillväxt i vår skog med ungefär 25
40 miljoner kubikmeter per år. I kombination med den forskning vi har i landet, och i kombination med den teknikutveckling vi har i landet, ger detta oss ett gyllene tillfälle för Energikommission att titta framåt. Hur ska vi inte bara säkra att vi har tillgång till energi och el? Utan att vi alltid har det. Hur skulle vi kunna utnyttja dessa förutsättningar för att Sverige ska vara ett land som inte bara visar
45 att vi har lösningar utan också lösningar som kan vara till hjälp för andra länder? Detta kan generera jobb och tillväxt, kanske skapa nya industrier och skapa nya företag inom energisektorn. Vi har ett gyllene tillfälle!

För att det ska vara möjligt så tror jag att de senaste 40 årens energidebatt måste
50 biläggas. Debatten måste läggas till handlingarna. Vi har haft råd att under 40 års tid låta energidebatten handla om ja eller nej till kärnkraft. Vi har haft råd därför att vi haft vattenkraft som försett oss med 40 till 45 procent av vårt elbehov. Vi har haft en kärnkraft som stått för ungefär det motsvarande. Men den tiden är snart glömd.

55 Vi måste bestämma oss hur vi ska göra framåt. Det duger inte längre att ”banka huvudet på varandra” utifrån ideologiska utgångspunkter. Anledningen är att framförallt kärnkraften håller på att bli gammal. Våra nuvarande 10 reaktorer är byggda från början av 70-talet till mitten av 80-talet. Och för de äldsta
60 reaktorerna börjar slutpunkten närma sig. Vi måste bestämma oss hur vi ska göra då. För samtidigt som detta nu sker så har vi också första generationens vindkraftverk som är på väg ut. Lägg där till de politiska beslut som handlar om att vi ska avveckla effektreserven till 2020. Ett beslut som riksdagen tog 2010 med förväntningen om att det där kommer marknaden att lösa. Lägg där också
65 till förhoppningen om att den ekonomiska aktiviteten i ekonomin kommer att öka och därmed också efterfrågan på el och energi.

Allt detta sammantaget gör att även om vi har en väldigt bra situation just nu.

70 Med en god tillgång på el, låga rimliga priser, konkurrenskraftiga priser, ja en del
hävdar kanske till och med för låga priser. Vi har välfungerande tillgång till el .
Vi har ett väl fungerande arbete där vi använder den energi vi har bättre och
bättre. Men även här behöver vi bli ännu bättre. Så man får inte lura sig att tro
att det bara är att sätta sig ner och vänta så kommer detta att lösa sig självt. Det
75 kommer det inte att göra.

Kombinationen av åldrande kärnkraftverk, åldrande vindkraftverk, tidigare
politiskt tagna beslut och förhoppningar om att ekonomin snurrar på bättre,
gör att vi tidigare än vad vi kanske anar mycket väl kan hamna i en situation där
80 vi har bekymmer. Inte kanske med tillgången på el men med effektbalansen i
vårt system. Att kraften inte räcker till de timmar, dygn och veckor då vi
behöver den som mest. Därför är det angeläget för oss att nu så tidigt som
möjligt att utnyttja detta gyllene tillfälle. Så vi ordentligt kan gå igenom och
vända på varenda sten – utan låsningar. Jag menar verkligen det: att gå igenom
85 detta och att säkra att Sverige också i framtiden kan vara en industrination. Och
att vi är en nation som gör saker på både ett smart sätt och miljö- och
klimatsmart sätt.

Vi har de bästa förutsättningarna men de kommer inte att bli verklighet om inte
90 vi är beredda att vi tar den här chansen. Och att vi gör det brett över både det
politiska systemet men också tillsammans med industrin, miljöorganisationer,
energisektorn och forskarna. Det är i grund och botten detta
Energikommissionens arbete handlar om. Jag är övertygad om att i grund och
botten så finns det goda förutsättningar. Men då måste alla, inte bara
95 regeringen, för regeringen är beredda att göra vad vi kan, utan också de övriga
politiska partierna vara beredda att släppa gamla käpphästar och sätta sig ner
och gå igenom och göra detta på ett rimligt och bra sätt.

Kommissionen ska ju arbeta utifrån tidshorisonten mellan 2025 och 2050.
100 Under tiden finns det ändå några saker som vi måste göra för att inte hamna i
den här situationen med problem med effekten, med strömbavbrott och annat
som följd. Vi har ett arbete inom Europeiska unionen som vi naturligtvis måste
vara delaktiga i som handlar om att skapa en energiunion. Bakgrunden är
situationen i Ryssland och Ukraina som har gjort att en hel del länder i Europa
105 känner en stor oro för sin energiförsörjning. Även om endast 30 procent av
gasen som används i Europa kommer från Ryssland så är det så att dessa 30
procent inte är jämnt fördelade över hela unionen. Det finns många länder,

110 exempelvis som Sverige, som över huvud taget inte importerar någon rysk gas. Samtidigt har vi länder som har mellan 70-100 procent av sin energimix från rysk gas.

Detta har gjort att det har accelererat ett arbete. Sverige måste var aktivt redan där och se till att det här blir ett bra arbete. Vi har en nordisk elmarknad som vi
115 behöver se hur vi ska utveckla vidare – gemensamt! Vi har en hel del utmaningar i våra egna system. Regeringen har precis nyligen föreslagit att vi tillsammans med norrmännen ska utöka vårt certifikatsystem så att vi får fram mer energi och mer el redan 2020. Kanske kan låta konstigt för dem som tycker att priserna är så låga redan nu. Vi har ju redan nu ett överskott av el som vi exporterar. Ja,
120 idag ja. Men som sagt vi måste titta framåt, Det tar några år innan en anläggning som man planerar och beslutar kommer på plats och kan börja leverera elenergi i det här fallet. Vi behöver också ta ställning till det beslut som riksdagen har tagit om effektreserven. Vi kan inte vänta till 2017. Vi måste under det här året bestämma: Ska vi låta det beslutet ligga eller ska vi göra någonting annat? Ska vi
125 förlänga det? Ska vi upphäva det? Det måste man ta ställning till här och nu. Vi måste ta ställning till en hel del frågor som handlar om hur vi ska förvara avfallet från kärnkraften. Det måste vi göra nu. Det kan inte heller vänta. Så, Energikommissionen ska ha ett långsiktigt perspektiv. Vi har väldigt goda förutsättningar, det är ett gyllene läge för Sverige att nu ta tag i de här frågorna.
130 För så väl vår industri, våra hushåll, som för klimatet och miljön. Men, alternativet att ingenting göra, det är inte ett alternativ i det här läget. Det finns de som tidigare har anfört att det redan finns beslut och uppgörelser på plats som löser dessa problem. Jag menar att så inte är fallet.

135 Det är därför Energikommissionen behövs och det är därför viktigt att vi gör ett allvarligt och seriöst försök att hitta gemensamma riktlinjer för så lång tid som vi bara kan överblicka. För att investeringar i industrin, investeringar i energisektorn är till sin karaktär långsiktiga. Om vi inte skapar långsiktiga förutsättningar i Sverige då är risken stor att de investeringarna sker någon
140 annanstans såväl inom industrin och energisektorn, vilket är till skada för Sverige. Låt oss ta till vara den här chansen, jag tror att det skulle vara till enorm styrka för vårt land.

Tack ska ni ha!

145

Källa

<div>Manuskript hämtat från regeringen.se (2025-12-09)</div>

150

Taggar

Politiska tal, Socialdemokraterna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/ibrahim-baylan-tal-pa-skgs-energikonferens-om-energikommissionen-och-basindustrin>

155

160

165

170

175

180

185